

PROJEKT – „Ocalić od Zapomnienia”

Ocalić od Zapomnienia to szkolny projekt edukacyjny, którego celem było skatalogowanie i zarchiwizowanie kapliczek, krzyży i figur przydrożnych z terenu Olszyn. Projekt realizowany był w ramach przygotowanego przez szkołę programu *100 lat Niepodległości w naszej Małej Ojczyźnie*, tym samym doskonale wpisał się w ogólnopolskie obchody *Jubileuszu 100-lecia Odzyskania Niepodległości*. Efekt końcowy nie byłby możliwy bez zaangażowania środowisk: nauczycieli, uczniów oraz społeczności lokalnej.

Projekt realizowany był od kwietnia 2018 r. do listopada 2018 r. Spośród uczniów wyodrębniono grupy 3–4 osobowe działające pod kierunkiem swoich liderów i opieką nauczycieli.

W maju 2018 r. na forum lokalnym ogłoszono informację o sposobie realizacji projektu. Liderzy grup wyposażeni w niezbędne dokumenty (plakietki informacyjne, zgody, upoważnienia do zbierania informacji i robienia zdjęć) rozpoczęli dokumentowanie obiektów z całej miejscowości. Do ich zadań należało: sfotografowanie, sporządzanie metryczek do każdej kapliczki, zebranie ciekawych historii. Kolejnym krokiem było przekazanie w wersji elektronicznej materiałów koordynatorom szkolnego projektu. Ostatni etap to przygotowanie wernisażu fotografii **Ocalić od Zapomnienia** oraz przygotowanie zakładki na stronę internetową szkoły o tym samym tytule, gdzie znajdziecie Państwo wszystkie opisane obiekty z terenu Olszyn.

Podziękowania należą się uczniom zaangażowanym w realizację kilkumiesięcznego projektu:

Nadole Północne	<i>Magdalena Niziołek, Natalia Mężyk,</i>
Nadole Południowe	<i>Hubert Augustyn, Julita Augustyn, Radosław Kurcab, Bartłomiej Opałka,</i>
Mościska	<i>Adriana Mika, Anna Rapała,</i>
Ratówki	<i>Paulina Dziuban, Paweł Żyrkowski,</i>
Nagórze Północne	<i>Katarzyna Bąk, Monika Niziołek, Justyna Załęska,</i>
Nagórze Południowe, Dział	<i>Patrycja Ryndak, Justyna Starzyk,</i>
Serwonec	<i>Marek Faliszek, Hubert Poręba, Dawid Karaś,</i>
Przyłaski	<i>Julia Mikos, Monika Ziolo,</i>
Lipie, Wyręby	<i>Dominik Niziołek, Patrycja Niziołek, Paweł Niziołek,</i>

Wyrazy wdzięczności należą się również społeczności olszyńskiej, która stworzyła młodzieży, występującej z ramienia Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Olszynach, możliwość skatalogowania stojących na posesjach kapliczek, krzyży, figur. Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem i życzliwym przyjęciem całej społeczności lokalnej. Przyczynił się również do popularyzacji wiedzy o Naszej Małej Ojczyźnie oraz umocnieniu poczucia wspólnoty naszej społeczności.

koordynatorzy projektu **Ocalić od Zapomnienia**:
Katarzyna Bąk, Bożena Wójcik

Kapliczki, figury i krzyże przydrożne, czyli „mała architektura sakralna” to

niewielkie budowle kultowe, wznoszone przy drogach lub rozdrożach w celach wotywnych, dziękczynnych, obrzędowych. Stawiane z określonych powodów, w specjalnych miejscach wypełniają też różne funkcje. Są znakami natury religijnej, społecznej i kulturowej, stanowią ozdobę krajobrazu, ale przede wszystkim są wyrazem wiary minionych pokoleń.

Kapliczki na wsi są czymś naturalnym- tak jak drzewa, ziemia, chaty. Powołane zostały do życia z potrzeby serca przez wiejskich „artystów”, (lokalnych kamieniarzy, stolarzy i cieśli) często biednych, samotnych i niezrozumiałych.

Przetwały do dzisiaj na rozstajach dróg, przy zagrodach, w przydomowych ogrodach, nad rzeczkami i strumieniami, przed mostami, na mogiłach ludzi pochowanych w polu. Jedne skromne, proste, inne rozbudowane, kolorowe, rzeźbione w drewnie i kamieniu, malowane na drewnie, przybite do drzewa, zbudowane z polnego kamienia, usadowione w małych drewnianych lub murowanych domkach, stojące na drewnianych palach lub murowanych cokołach.

Olszyńskie kapliczki mają mniej lub bardziej wyszukaną formę. Najczęściej występują w postaci kamiennych słupów zwieńczonych figurą Matki Boskiej: Niepokalanej, Fatimskiej, Różańcowej, Królowej Polski lub figurą Pana Jezusa, a także w formie murowanych słupów z wnękami na gipsowe figurki świętych. Niezwykle okazale prezentuje się kilka kapliczek, które mają postać murowanych domków, z wewnętrznymi ołtarzami i obrazami na ścianach.

Charakterystyczne w krajobrazie Olszyn są miniaturowe kapliczki skrzynkowe, umieszczane na pniach drzew i na drewnianych lub betonowych słupkach, wykonane w formie szafek pokrytych dwuspadowym daszkiem.

Olszyny słyną również z dużej liczby przydrożnych krzyży wykonanych z kamienia, drewna czy metalu z wizerunkiem Chrystusa ukrzyżowanego. Zwykle nad krzyżem rozpościera się ozdobny blaszany daszek.

Kapliczki są miejscem kultu, to przy nich ludność gromadzi się na śpiewaniu pieśni, odprawianiu modlitw i nabożeństw, a nawet czasami mszy świętych. Do niektórych kapliczek organizowane są również uroczyste procesje błagalno-dziękczynne. Kapliczki stawiane były z wdzięczności, w podziękowanie i z prośbą o wyproszenie łask. Kiedyś odpędzały swoją obecnością złe duchy, pozdrowiały przechodniów, utwierdzały w wierze, były drogowskazami oraz przypominały o słowie Bożym. Często były hołdem dziękczynnym za cudowne wyzdrowienie, za pomyślność, szczęśliwy powrót z wojny, tułaczki czy zesłania, za uchronienie od kataklizmów, ognia, powodzi, wojny czy też pomoru. Bywało, że były spełnieniem pokuty za popełnione grzechy.

Kapliczki w zdecydowanej większości przypadków są pod opieką lokalnej społeczności. Przez cały rok utrzymywany jest wokół nich porządek, są w miarę możliwości odnawiane, odmalowywane, dekorowane flagami i wstęgami, ozdabiane kwiatami. Stanowią bardziej świadectwo przeszłości niż potrzebę teraźniejszości. Coraz mniej ich służy celom kultu religijnego. Na ogół mijamy je obojętnie, nie zastanawiamy się nad tym, dlaczego i kto je postawił. Tymczasem każdy przydrożny krzyż czy kapliczka ma własną historię i swego fundatora.

Przydrożne kapliczki to nie tylko element folkloru, ciekawostka, czy zabytek kultury. To część naszej historii, tej naznaczonej miłością do Ojczyzny, trudem i znojem codziennego dnia i wielką wiarą wielu pokoleń, mówią o czasach tragicznych i radosnych, są wyrazem ich duchowych potrzeb, są znakiem Bożej obecności.

MOŚCISKA I CENTRUM

Na placu kościelnym stoi murowana kapliczka z figurą Matki Bożej Niepokalanej. Kapliczka powstała w latach 90 – tych XX w. Na dole widoczny jest napis: „*Ave Maryja*”. Jej fundatorem jest Jan Żyrkowski.

Historia kapliczki: Wybudowałem kapliczkę z wdzięczności do Maryi, która pomogła mi wrócić na wiarę chrześcijańską. Moje nawrócenie zaczęło się od objawień Matki Bożej w Oławie. Tam doznałem wielu znaków, które musiały pochodzić od Boga, bo doprowadziły mnie do wiary”.

Obok kościoła usytuowany jest krzyż misyjny wykonany z drewna dębowego na którym wyryto napis:

„Misje Święte 1975-SCJ
4-11 III 1990
23-28 IX 2000
Bóg jest Miłością
Misje Jubileuszowe
100-lecie Parafii
14-21 XI 2010
Redemptoryści

W centrum wsi przy skrzyżowaniu dróg na wielostopniowym postumencie stoi pomnik w kształcie obelisku, wykonany z kamienia, na którego szczycie umieszczony jest wizerunek Chrystusa ukrzyżowanego. Pomnik został ufundowany przez Józefa Bąka w 1910 r.

Na pomniku wyryto napis:

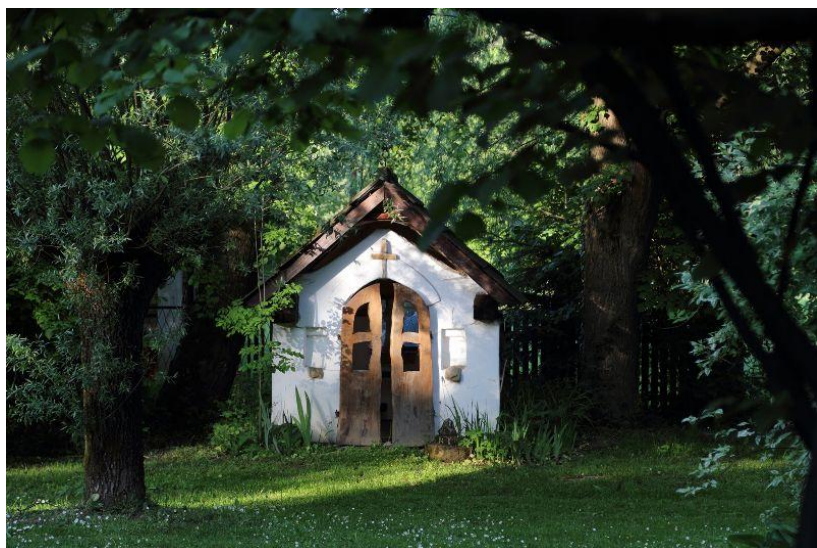
„Pamiętka 500 rocznicy zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem 1410 – 1910”.

Na frontowej ścianie Remizy OSP w Olszynach w 2017 r. powieszona została metalowa, oszklona kapliczka z figurą św. Floriana pod którą umieszczono napis:
**„Św. Florianie módl się za nami.
Fundatorzy OSP przy współfinansowaniu mieszkańców Olszyn”.**

Na posesji państwa Anny i Jana Karasiów postawiono w 1998 r. drewnianą dębową kapliczkę okutą blachą z wyrzeźbionym wizerunkiem Pana Jezusa i dziesięcioma owieczkami. Fundatorami kapliczki byli Jan Karaś i Mieczysław Gogola. Na dole widoczny jest napis: *„Jezu ufam Tobie”*.

W centrum wsi na posesji Renaty Gogoli stoi murowana z cegły i drewna kapliczka, otynkowana; w środku figura Maryi umieszczona na kole młyńskim.

Jej fundatorami są Renata i Mieczysław Gogolowie. Kapliczka własnoręcznie wybudowana została przez Mieczysława Gogolę w 1990 r.

Właścicielami i fundatorami drewnianego dębowego krzyża są Anna i Zbigniew Juszczakowie. Krzyż powstał ok.2000 r. w związku z kupnem posesji.

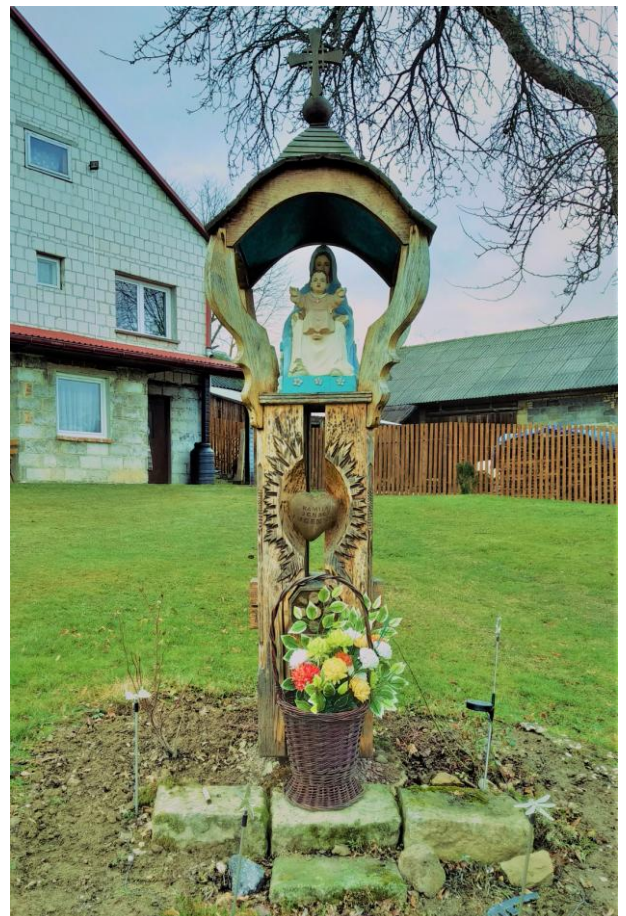

W ogrodzie Ireny Mikos stoi kapliczka z gipsową figurą Serca Pana Jezusa w drewnianej, oszklonej gablocie na ceglany postumencie. Kapliczka ufundowana została przez córkę pani Ireny Barbarę w 1998 r. w intencji zdrowia ojca Bronisława Mikosa.

Przy domu Danuty i Alfreda Mikosów posadowiona jest kapliczka z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus na kolanach.

Figura stoi na drewnianym, rzeźbionym postumencie, pośrodku którego umieszczono serce z napisem: „**Kamila, Ignacy, Eugeniusz**”.

Nad figurą rozpościera się ozdobny, drewniany daszek, którego zwieńczeniem jest krzyż. Kapliczka powstała w 2002 r. wg projektu Mieczysława Gogoli; wykonana przez Ryszarda Mikosa.

Właścicielem kapliczki jest Kazimierz Jarek. Jest to kamienny posąg Matki Boskiej z Dzieciątkiem usytuowany na wysokim, ogzymsowanym postumencie, osłonięty ozdobnym, blaszanym zadaszaniem. Na postumencie napis: „*Maryjo módl się za nami*”. Przy samym dole nowa tablica z napisem: „*Fundatorowie Bronisława i Jakub Godfryd 1907 r. Odnowiono w 2017 r.*”

Na działce Romana Gurbisza stoi kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Pana Jezusa na ogzymsowanym postumencie. Poniżej umieszczono kolejno inskrypcje: „*Pamiętka 1900 lecia Jubileuszu*

Odkupienia”, poniżej „*Któryś cierpiał za nas rany Jezu Chryste zmiłuj się nad nami*”. Na samym dole: „*Fundatorka Maria Ryndak 1924*”.

Koło Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Olszynach stoi poświęcony 5 grudnia 2018 r. pomnik Świętego Jana Pawła II ustawiony na marmurowym postumencie.

Ufundowany został przez księży rodaków pochodzących z Olszyn. Z przodu napis: „*Św. Jan Paweł II 2018*”, z tyłu „*Kapłani Rodacy*”.

DZIAŁ

Obok domu Krystyny i Romana Gurbiszów stoi drewniana kapliczka z oszkloną gablontą, w której umieszczono gipsową figurę Maryi Niepokalanej. Kapliczka powstała w 2002 r. ufundowana przez właścicieli posesji.

Właścicielami kapliczki są Stanisław i Anna Rapałowie. Na kamiennym wielostopniowym postumencie stoi gipsowa figura Serca Najświętszej Maryi Panny w oszklonej metalowej gablocie. Poniżej figury umieszczono napisy: „*Królowa Nieba i Ziemi módl się za nami. Na największą cześć i chwałę Maryi w R.P. 1974*” oraz „*Fundatorowie Adam i Joanna Wronowie*”.

Historia kapliczki: Joanna Wrona w wieku ok. 40 lat ciężko zachorowała. Nie mogła jeść ani spać. Jej mąż- Adam Wrona nie wiedział co robić. Postanowił więc poprosić o radę Matkę Boską. Po jakimś czasie w wiosce pojawił się znachor, który nakazał, aby chora przez 6 tygodni piła specjale zioła. Już po 3 tygodniach Joanna wróciła do zdrowia. W podziękę za przysłanie znachora i uzdrowienie, Wronowie ufundowali kapliczkę.

Na posesji Mariusza i Agnieszki Karasiów stoi odnowiona w 2004 r.

kapliczka z figurą św. Jana

Nepomucena w kształcie

czworobocznego filara; w górnej części głęboka wnęka o ozdobnym wykroju, na dole data wystawienia:

R.1958. Kapliczka powstała z fundacji Wojciecha Karasia. Wg tradycji rodzinnej kapliczka została postawiona na wprost kościółka św. Jana Chrzciciela w Rzepienniku Biskupim.

NAGÓRZE POŁUDNIOWE

Obok domu Anny i Krzysztofa Wróblów stoi kamienna figura Najświętszego Serca Pana Jezusa na wysokim, wielostopniowym postumencie z płaskorzeźbą Matki Bożej oraz inskrypcjami: **„Fundatorowie Franciszek i Ksawera Wantuchy 1930”**.

Historia kapliczki: *Franciszek i Ksawera byli małżeństwem. Pewnego razu panią Ksawerę zaczął bardzo boleć ząb, więc z powodu słabo rozwiniętej wówczas medycyny zaczęła przykladać jakąś truciznę na zęba. Zabieg ten okazał się tak niebezpieczny, że wkrótce pani Ksawera zmarła. Pewnej nocy panu Franciszkowi przyśniła się jego zmarła żona, która powiedziała mu, że Jezus prosi, aby ten postawił figurkę Najświętszego Serca Pana Jezusa w jej intencji. Pan Franciszek spełnił prośbę, ale oświadczył iż fundatorem nie będzie on sam, ale także jego zmarła żona.*

Właścicielem kamiennego krzyża z metalowym wizerunkiem Pana Jezusa jest Alfreda Osika. Krzyż posadowiony jest na wielostopniowym postumencie, na którym umieszczono dwa napisy: **„Któryś cierpiał za nas rany, Jezu Chryste zmiłuj się nad nami”** i **„Fundatorowie Tomasz Rapala i synowie z Ameryki 1908”**.

Historia kapliczki: *Tomasz Rapala razem z synami wyjechał do Ameryki za pracą. Przed wyjazdem obiecał, że jeżeli znajdą tam dobrą pracę, to ufundują kapliczkę. Rzeczywiście tak się stało. Tam pracowali przy budowie domów. Po pewnym czasie przysłali pieniądze do Polski za które rodzina wybudowała piękną kapliczkę.*

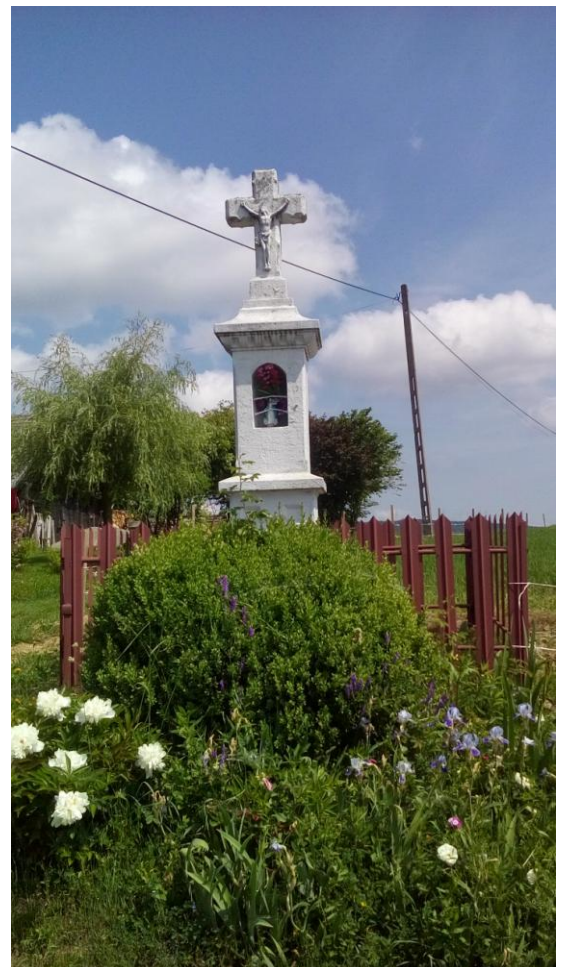
Na działce Kazimierza i Danuty Ryndaków stoi kamienna figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus na ręku. Na wysokim, wielostopniowym postumencie umieszczono napis: **„Pod Twoją obronę. Fundatorowie Walenty i Salomea Starzykowie 1896”**. Figurka osłonięta jest ozdobnym, metalowym daszkiem.

Historia kapliczki: *Walenty Starzyk był znachorem, który leczył ludzi ziołami, ale ksiądz Skiba nie znając prawdy uwierzył ludziom, którzy mówili, że leczy za pomocą czarów. Skutkiem tego było wyklęcie go z kościoła. Walenty jako, że był bardzo wierzącym człowiekiem, modlił się do Maryi, aby stał się jakiś cud, żeby mógł*

wrócić do Kościoła. Po pewnym czasie zachorował sam ksiądz. Jeździł po różnych lekarzach, jednak żaden z nich nie umiał mu pomóc. Przyszedł więc do Walentego i poprosił go o pomoc. Leczenie było skuteczne i wkrótce ksiądz wyzdrowiał. Przekonawszy się, że Walenty nie zajmuje się czarną magią, tylko leczy ziołami przyjął go z powrotem do Kościoła. Walenty w podzięce za otrzymaną łaskę postawił Maryi figurę.

Na posesji Wandy Rapały z Jodłówki Tuchowskiej stoi kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa na wielostopniowym postumencie z wnęką na figurę Matki Boskiej. Kapliczka ufundowana została w 1914 r. przez Joannę i Jana Markiewiczów.

Historia kapliczki: *Jan Markiewicz wyjechał do Ameryki w celu znalezienia pracy. Niestety nie udało mu się i musiał wrócić do Polski. Po jakimś czasie podjął decyzję o ponownym wyjeździe. Tym razem się udało i znalazł dobrą pracę. Po zarobieniu pieniędzy przybył do kraju, zakupił pole uprawne i w ramach wdzięczności ufundował kapliczkę.*

Przy drodze dojazdowej do posesji Anny i Adama Zbylutów stoi metalowy krzyż z wizerunkiem Pana Jezusa. Nad pasyjką rozpościera się półkolistce daszek, do którego przymocowano blaszanego koguta z krzyżem. Na niewielkim betonowym postumencie umieszczono napis: „**Mieczysław i Franciszka Zbylutowie 1958**”.

***Historia krzyża:** Mieczysław i Franciszka Zbylut zakupili kawałek pola. Kiedy poszli do rejenta dowiedzieli się, że właśnie na zakupionej przez nich działce musi znajdować się krzyż, ponieważ jest to punkt pomiarowy. Po jakimś czasie Mieczysław pociągiem ze Śląska przywiózł metalową rurkę, z której powstał krzyż. Jednak ówczesny ksiądz nakazał, aby pod wizerunkiem Jezusa znajdował się krzyż drewniany i aby całość osłaniał mały daszek. Mimo tego, iż kapliczka*

powstała w 1958r. dopiero po wykonaniu niezbędnych czynności w latach 80- tych XX wieku odbyła się uroczysta Msza Święta i poświęcenie kapliczki.

PRZYLASKI

Właścicielem kamiennej figury Matki Boskiej Niepokalanej, która depcze głowę węża jest Adolf Stankowski. Kapliczka powstała jako wotum dziękczynne za cudowne uzdrowienie na Kalwarii. Na wielostopniowym postumencie inskrypcje: „**Matko Boża módl się za nami**” i „**Fundatorowie Jan Gorczyński Kunegunda żona 1918**”. Kapliczka osłonięta jest blaszanym zadaszaniem.

Właścicielami kapliczki są Marta i Paweł Berowscy. Gipsowa figura Matki Boskiej Fatimskiej umieszczona jest w szklanej gablocie, posadowiona na niewysokim postumencie, z blaszanym daszkiem. Ufundowana została przez Marię i Feliksa Ryndaków w 2005 r. jako podziękowanie za uzdrowienie w chorobie.

Właścicielami i fundatorami kamiennej grotty z gipsową figurką Matki Bożej Niepokalanej są Zdzisława i Teofil Bąkowie. Kapliczka powstała w 2013 r. jako wotum dziękczynne.

Figura Matki Boskiej Niepokalanej umieszczona w metalowej, oszklonej gablocie na niewysokim postumencie stoi w ogrodzie Haliny i Zdzisława Prusów. Kapliczka powstała w 2013 r. jako wotum dziękczynne.

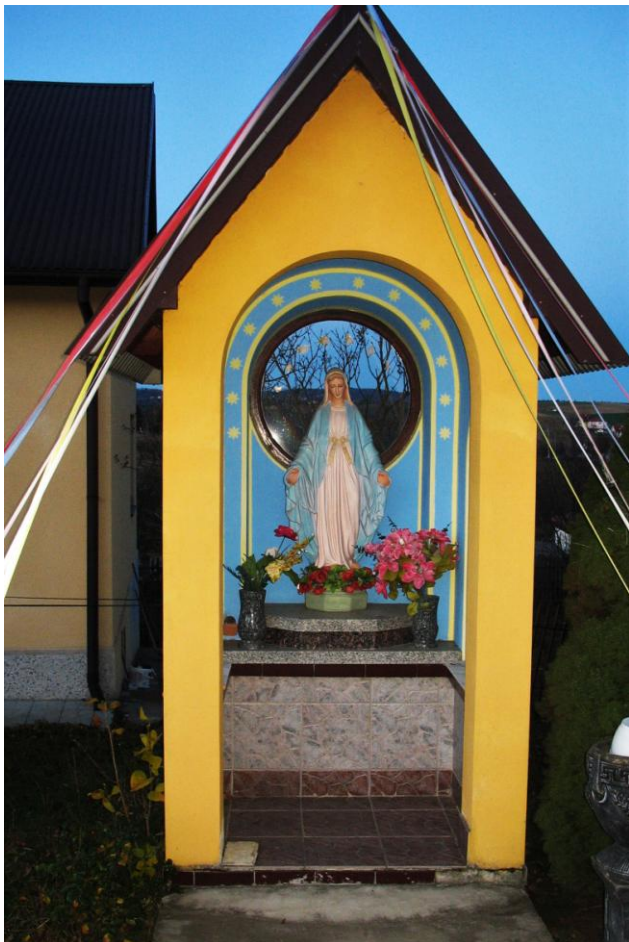

Kapliczka domkowa, murowana z kamienia, otynkowana, na wysokim podmurowaniu wybudowana została ok. 1830 r. z fundacji Tomasza Zająca.

Wewnątrz rzeźba Chrystusa
Zmartwychwstałego

z połowy XVI w. oraz współczesna gipsowa figurka Najświętszej Maryi Panny i dwie owalne plakiety z Adoracją Dzieciątka Jezus.

W ogrodzie Jana Żyrkowskiego w latach 90-tych XX w. powstała murowana kapliczka z figurą Matki Bożej Niepokalanej.

Kapliczka została postawiona w podziękowaniu za objawienia, dzięki którym gospodarz się nawrócił.

Na parceli Barbary i Bogdana Piekarczów stoi wzniesiony w 1972 r. z fundacji Franciszka Piekarza betonowy krzyż ustawiony w miejscu poprzedniego drewnianego, który usunięto podczas budowy drogi w 1969 r.

Przy domu Agnieszki i Adama Romaniczów stoi grota z figurą Matki Bożej Niepokalanej. Do budowy groty wykorzystano kamień granitowy. Kapliczka powstała w 2009 r. z fundacji Teresy i Jana Bąków.

Właścicielem posesji, na której stoi drewniany, z rzeźbionym w drewnie wizerunkiem Chrystusa, osłonięty ozdobnym, blaszanym zadaszaniem krzyż jest Alicja Wójcik z Ołpin. Wg tradycji krzyż wzniesiony został w drugiej połowie XIX w. przez Jakuba Wszółka.

WYRĘBY I LIPIE

Na posesji Zofii Bajorek stoi drewniany krzyż z metalowym wizerunkiem ukrzyżowanego Jezusa. Wzniesiony został w 1948 r. z fundacji Tadeusza Bajorka. Krzyż osłonięty jest metalowym, ozdobnym daszkiem.

Przydrożny metalowy krzyż z wizerunkiem ukrzyżowanego Jezusa ufundowany został w 1995 r. przez Mariana Niemca. Postawiony jest na posesji Renaty i Jerzego Niemców.

Drewniany krzyż z metalowym wizerunkiem Jezusa, osłonięty blaszonym, ozdobnym zadaszeniem stoi na posesji Krystyny Molong od 1972 r. Fundatorem krzyża jest Franciszek Rutana.

Właścicielami kapliczki są Jerzy i Renata Niemcowie. Kapliczka poświęcona jest Niepokalanemu Sercu Maryi. Figura Maryi umieszczona jest w oszklonej, metalowej gablocie i ustawiona na niewysokim postumencie .

Na dole napis: *„Niepokalane Serce Maryi módl się za nami. Fundatorowie 1952 Rodzina Solarzów, ich rodzeństwo w Ameryce Jan Zofia Niemcowie”*.

Na posesji Renaty i Jerzego Wójcików stoi kapliczka z gipsową figurą Matki Bożej Niepokalanej w oszklonej metalowej gablocie na niewysokim postumencie. Kapliczka ufundowana została w 2012 r.

NADOLE POŁUDNIOWE

Na posesji Zofii Bąk w 1939 r. wzniesiono kamienny posąg Serca Pana Jezusa. Na czworobocznym postumencie umieszczono płaskorzeźby: Matki Boskiej z Dzieciątkiem, św. Piotra, św. Kingi. Kapliczka osłonięta jest ozdobnym, blaszanym zadaszeniem.

Na cokole umieszczono napis:
„Najświętsze Serce Jezusa zmiłuj się nad nami”. Kapliczka ufundowana została przez Kingę Rapalę.

Figura Matki Bożej z Dzieciątkiem na ręku z metalowym ozdobnym daszkiem stoi na posesji Renaty i Dariusza Zajaków. Pod figurą na wielostopniowym postumencie umieszczono płaskorzeźbę św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus na ręku i dwiema tabliczkami z inskrypcjami: **„Królowo Korony Polskiej módl się za nami”** oraz **„Fundatorowie Adam**

i Weronika Zajace, 1923”. Kapliczka powstała w podziękowaniu za szczęśliwy powrót do domu Adama z I wojny światowej.

Przy drodze na posesji Piotra Bąka stoi betonowy krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa, wzniesiony w 1977 r. w miejsce poprzedniego ufundowanego przez Ksawerego Mikosa z 1946 r.

Na działce, której obecnymi właścicielami są Monika i Łukasz Augustynowie stoi kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa na wielostopniowym postumencie. Poniżej płaskorzeźba z Niepokalanym Sercem Maryi Panny, a pod nią napis: „*Maryjo módl się za nami*”. Na dole tabliczka z inskrypcją: „*Fundatorowie Zofia*

i Władysław Zajęc, Ignacy Rapala rok 1923”. Kapliczka ufundowana została w podziękowaniu Maryi za szczęśliwy powrót z I wojny światowej.

W ogrodzie Moniki i Łukasza Augustynów w 2017 r. z ich inicjatywy powstała kapliczka poświęcona Matce Bożej z Medjugorje. Figurka Matki Boskiej została przywieziona z pielgrzymki do Bośni i Hercegowiny. Umieszczono ją w oszklonej gablocie na kamiennym postumencie.

W pobliżu domu Małgorzaty i Zbigniewa Sowów usytuowany jest drewniany krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa oraz ozdobnym, blaszonym zadaszeniem. Ufundowany został przez Juliana Bąka w 1933 r. w podziękowaniu Bogu za przeżycie i powrót z I wojny światowej i niewoli. Na dole napis: „*Chwała Bogu*”.

Przy domu Haliny i Ryszarda Osików stoi betonowy krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa, zwieńczony ozdobnym, blaszonym daszkiem. Ufundowany został przez Genowefę i Antoniego Rapałów w 1973 r. w miejsce starszego, drewnianego.

Pod koniec lat 70-tych XX w. na posesji Tadeusza Dudka postawiona została kapliczka z figurą św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus na ręku, umieszczona w metalowej, oszklonej gablocie na betonowym postumencie. Nad kapliczką umieszczono podwójny metalowy daszek. Poprzednia kapliczka, uległa zniszczeniu i dlatego pan Tadeusz postanowił wznieść nową kapliczkę.

NAGÓRZE PÓŁNOCNE

Na posesji Andrzeja i Florentyny Róż stoi drewniany krzyż, na którym powieszona jest oszklona gablotka z figurą Matki Bożej Niepokalanej. Na tabliczce umieszczono napis: „*Fundatorowie Eugeniusz Zofia Róż maj 1981 rok*”.

Przy drodze obok domu Zofii i Mieczysława Mikosów stoi drewniany dębowy krzyż z XIX w. z metalowym wizerunkiem Chrystusa. Na szczycie krzyża przymocowano metalowego koguta. Wg tradycji krzyż stoi na tym samym miejscu od ok.250 lat; krzyż odnawiany był przed II wojną światową.

Również koło domu Zofii i Mieczysława Mikosów stoi wzniesiony w 2014 r. i ufundowany przez nich posąg Serca Pana Jezusa Miłosiernego. Na kamiennym czworobocznym postumencie z frontowej strony umieszczono napis: „*Króluj nam Chryste*”, z drugiej strony wizerunek Jana Pawła II i napis: „*Módl się za nami*”, z trzeciej strony

wizerunek Jezusa Miłosiernego z siostrą Faustyną i napisem: „*Jezu ufam Tobie*”, na czwartej stronie wizerunek Maryi Niepokalanej i napis: „*Módl się za nami*”.

Tuż przy drodze obok domu Agaty Bąk postawiono w 1920 r. oszkloną kapliczkę z figurą Matki Bożej Różańcowej z Jezusem na ręku, osłoniętą ozdobnym, blaszanym zadaszeniem. Na wysokim postumencie napis: „*Matko Różańca Świętego módl się za nami*”. Kapliczka powstała z fundacji Wiktorii i Stanisława Bąków w podzięce za szczęśliwy powrót z wojska. Kapliczkę odnawiano w 2003 r. i 2016 r.

Na działce Marty i Marka Ryndaków stoi kamienna kapliczka z figurą Matki Bożej Królowej Polski z Dzieciątkiem Jezus na ręku, na ogzymsowanym, uskokowym postumencie, osłonięta ozdobnym zadaszaniem. Na cokole zachował się oryginalny napis:

**„Zdrowaś Marya łaskiś pełna Pan stobą”
oraz „Fundatorowie Wojciech i Weronika
Ryndaki 1913”.**

Kapliczka wybudowana została w podzięcie za szczęśliwy powrót z Ameryki.

Kapliczkę gruntownie odnowiono w 2000 r.

Metalowy krzyż stoi na posesji Piotra i Celiny Rutkowskich od 2013r. Powstał on na miejscu, gdzie wcześniej stała drewniana figura Jezusa Frasobliwego, którą skradziono. Fundatorem krzyża jest Emil Rutkowski.

Na posesji Józefy i Władysława Baków na drzewie powieszona jest drewniana szafkowa kapliczka z rzeźbionym w drewnie wizerunkiem Chrystusa na krzyżu.

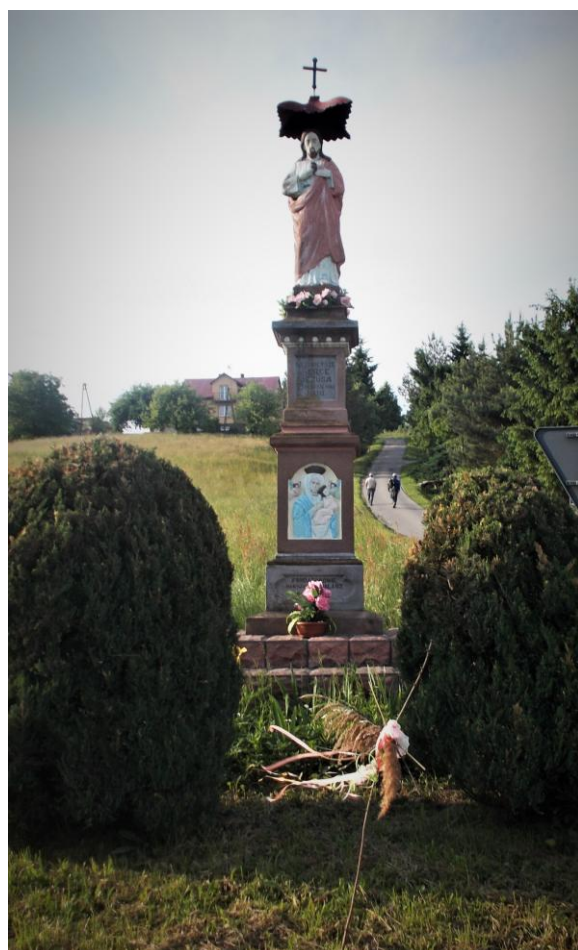

Na posesji Leszka Bąka stoi drewniany krzyż (w miejscu poprzedniego) z metalowym wizerunkiem Chrystusa z ozdobnym blaszanym zadaszeniem. Wzniesiony został w 1959 r. z fundacji Jana i Marii Bąków.

Na posesji Barbary i Eugeniusza Róż stoi odnowiony metalowy krzyż w miejscu, gdzie stał pierwotnie betonowy krzyż, którego fundatorem był Bronisław Mikos.

Na działce Andrzeja Karasia stoi kamienny posąg Serca Pana Jezusa posadowiony na wysokim, wielostopniowym postumencie, na którym umieszczono płaskorzeźbę Matki Boskiej Nieustającej Pomocy oraz napisy: *„Najświętsze Serce Jezusa- zmiłuj się nad nami”* oraz *„Fundatorowie Marianna i Jan Smalarz 1921 r.”* Figura osłonięta jest ozdobnym, blaszanym zadaszeniem.

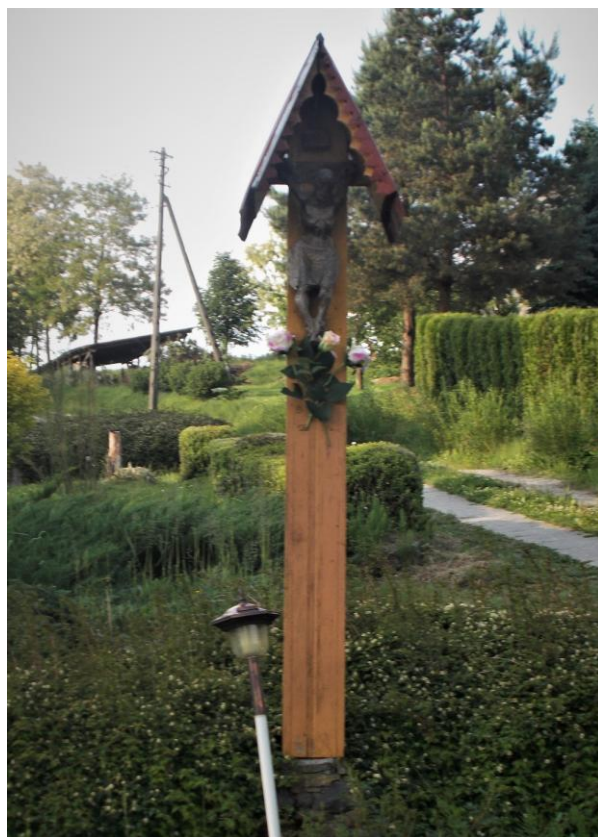

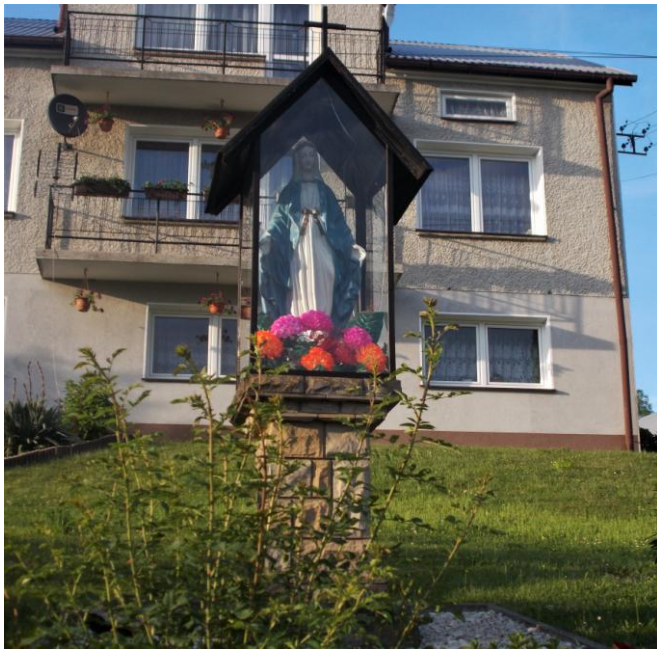
Na posesji Jolanty i Romana Wójcików w ogrodzie stoi figura Matki Bożej Niepokalanej (odlew) na wysokim postumencie z ozdobnym zadaszeniem. Ufundowana została w 2006 r. przez jej właścicieli jako wotum wdzięczności za otrzymane łaski.

Obok domu Anny Gogoli stoi drewniany krzyż z metalowym wizerunkiem Pana Jezusa, z ozdobnym zadaszeniem. Powstał on w 1998 r. na miejscu poprzedniego, który uległ zniszczeniu. Fundatorami krzyża byli Anna i Franciszek Gogolowie.

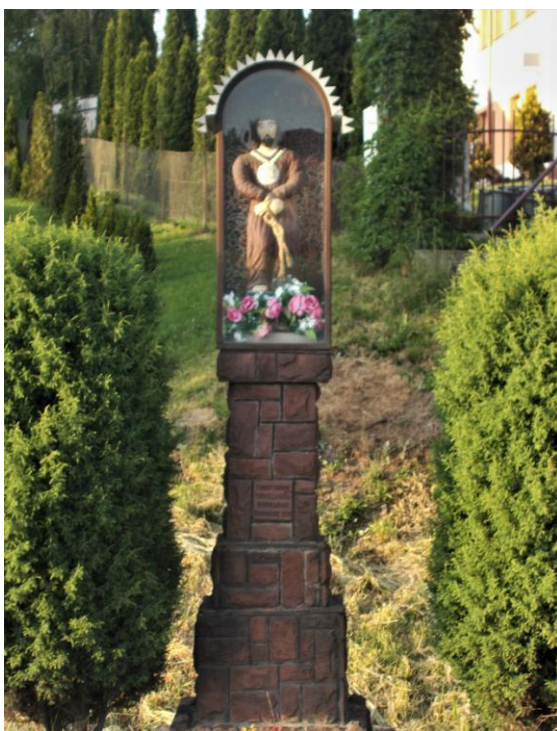
Krzyż wykonany z kamienia z metalowym wizerunkiem Chrystusa na wielostopniowym postumencie z płaskorzeźbą św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus stoi na posesji Wiesława Bąka. Na dole na cokole inskrypcja: **„Fundatorowie Eleonora Duran i Kazimierz Duran 1960”**

Grażyna i Emil Mikosowie to właściciele i fundatorzy kapliczki z figurą Matki Boskiej Niepokalanej w oszklonej gablocie na ozdobnym postumencie. Kapliczkę wybudowano w 2002 r.

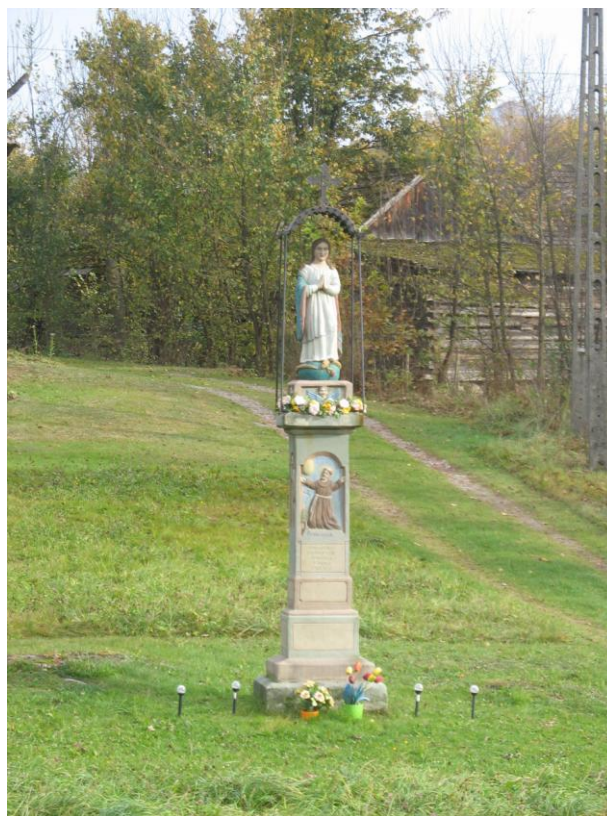
Tuż przy wejściu do domu Moniki i Marcina Cholewów stoi szafka, oszklona kapliczka z figurą Matki Boskiej Fatimskiej. Przy budowie kapliczki wykorzystano drewno i kamień. Kapliczkę wybudowano w 2000 r. z fundacji Anastazji i Stanisława Rapałów w intencji opieki Matki Bożej nad rodziną.

Przy drodze głównej tuż nad strumieniem stoi oszklona kapliczka na wysokim postumencie z figurą Pana Jezusa, której właścicielami są Małgorzata i Ryszard Karasiowie. Na cokole umieszczony jest napis: „*Fndatorowie Tomasz i Maria Karasiowie 1864. Odnowiona 2000 r.*”

Obok domu Alicji i Stanisława Załęskich
stoi kamienny posąg Najświętszej Maryi
Panny Królowej Wszechświata
na ogzymbowanym postumencie
z płaskorzeźbami: św. Franciszka, Dobrego
Pasterza i św. Joanny. Figura osłonięta jest
ozdobnym, blaszanym zadaszeniem.
Na dole napis: „*Fundatorzy Franciszek,
Johanna, Tomasz Załęscy*”. Kapliczkę
wzniesiono ok. 1860 r.

Na posesji Marty i Jerzego Gogolów
stoi figura Pana Jezusa Miłosiernego.
Jest to odlew żywiczny pokryty farbą
w kolorze naturalnego piaskowca,
ustawiony na betonowym
postumencie. Na dole tabliczka
z napisem: „*Za dar kapłaństwa
synów. W 50-tą rocznicę ślubu
Wiktorii i Władysława Gogolów.
31 VII 2004*”

SERWONIEC

W pobliżu posesji Krystyny i Krzysztofa Jodłosiów stoi kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa, ufundowany w 1930 r. przez Ignacego i Weronikę Prus.

Na wielostopniowym postumencie płaskorzeźba Matki Boskiej.

Posesja Mariana Kamińskiego- stoi tu kapliczka domkowa, murowana z kamienia, otynkowana, kryta blachą, zbudowana w poł. XIX w. z fundacji rodziny Witków. W środku rzeźby Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej oraz Chrystusa upadającego pod krzyżem, a także reprodukcja obrazu Matki Boskiej Tuchowskiej.

Na posesji Jana Mikosa w latach 1989- 1998 wybudowana została „Stacja Opatrzności Bożej”. Na frontальnym cokole znajduje się krzyż, gdzie na belce poprzecznej umieszczono płaskorzeźbę Boga Stwórcy oraz gołębicę symbolizującą Ducha Świętego. Poniżej rzeźba Jezusa Chrystusa zstępującego z krzyża. Po lewej stronie Matka Bolesna, po prawej św. Jan Ewangelista.

Na cokole w trzech okienkach umieszczono kamienie przywiezione przez fundatora z różnych miejsc uświęconych stopą Pana Jezusa, figurki świętych oraz obrazki z Matką Boską. Do budowy kapliczki użyto białego i czerwonego granitu oraz cegły. Stacja Opatrzności Bożej jest ofiarą wotywną Jana Mikosa za dar życia, dar łaski w wierze oraz dziękczynieniem za możliwość pielgrzymowania do różnych miejsc kultu religijnego.

NADOLE PÓŁNOCNE

Na działce Marii i Edwarda Niziołków posadowiony jest kamienny posąg Serca Pana Jezusa na dwukondygnacyjnym, ogzimsowanym postumencie, osłonięty ozdobnym blaszanym daszkiem. Poniżej napis na tabliczce: „*Słodkie serce Jezusa bądź moją miłością*”. Na dole inskrypcja: „*Fundatorowie Stanisław Malinowski Bronisława żona 1906*”.

Parcela Jolanty
i Michała Rapałów.

Stoi tu duża,
murowana kapliczka
wzniesiona
prawdopodobnie
po 1846 r. z fundacji
rodziny Rogawskich
jako wotum za
ocalenie z rabacji,
bądź w związku

z epidemią cholery. Kapliczka usytuowana jest
na pagórku, wykonana z cegły, otynkowana.
Wewnątrz polichromia z postaciami św. Rozalii
i św. Sebastiana. Na ołtarzyku rzeźby św. Rocha
i krucyfiks. Odnowiona została w 1972 r.

Na posesji Jadwigi i Kazimierza
Hycnarów stoi figura Matki Bożej
Niepokalanej (betonowy odlew)
na ozdobnym postumencie,
ufundowana przez właścicieli
w 2011 r. Kapliczka jest wotum
wdzięczności za otrzymane łaski.

Przy zabudowaniach Jerzego i Agaty Bąków
stoi kamienny krzyż z metalowym
wizerunkiem Jezusa wzniesiony w 1903 r.
z fundacji Władysława Słoty.

Na ogzysmowanym, wielostopniowym
postumencie napis:

**„Na większą cześć i chwałę Panu Bogu
1903”**

Kapliczka domkowa na posesji Jarosławy Gurbisz zbudowana została ok.1860r. z fundacji Tomasza Gurbisza, kowala. Jest to kapliczka drewniana, oszolowana, kryta blachą. Na kalenicy wiatrowskaz z wyciętym z blachy kogutem, wewnątrz ołtarz z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej namalowanym na blasze, krucyfiks i skarbona (1860).

Obecnym właścicielem działki, na której stoi betonowy krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa jest Zbigniew Sowa (poprzedni właściciele to państwo Gabryelowie i Mikrutowie). Na dole inskrypcja: *„Któryś za nas cierpiał rany, Jezu Chryste zmiłuj się nad nami. Matko Pomocy Nieustającej módl się za nami. Fundator Gabryel St. Rok 1977”*.

W pobliżu posesji Barbary i Bogdana Wójcików stoi kamienny posąg Matki Bożej z Dzieciątkiem na ręku na ozdobnym postumencie, osłonięty blaszanym daszkiem. Poniżej na tablicy napis **„Królowo Różańca świętego módl się za nami”**, a na dole inskrypcja: **„Fundatorowie Jana i Ludwika Zająca 1909 ”**.

Na parceli Alicji i Stanisława Jodłowskich na łące stoi kamienny posąg Matki Bożej Różańcowej na dwukondygnacyjnym postumencie, osłonięty ozdobnym blaszanym zadaszeniem. Poniżej inskrypcje: **„Królowo Różańca świętego módl się za nami”** i **„Fundatorowie Jan i Agata Słota w r. 1905”**.

Parcela Alfredy i Kazimierza Bąków - stoi tu kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa na gzymsowym postumencie z płaskorzeźbą Serca Najświętszej Maryi Panny. Wzniesiony został w 1923 r. z fundacji Karola i Eleonory Bąków oraz Adama Dudka.

Obok domu Krystyny i Adama Bąków na betonowym postumencie stoi figura Matki Bożej Niepokalanej (odlew). Ufundowana została przez właścicieli posesji w 2010 r.; powstała z potrzeby serca.

Tuż przy drodze głównej na działce Krystyny i Andrzeja Dudów usytuowany jest kamienny posąg Matki Bożej z Dzieciątkiem na globie ziemskim.

Na postumencie płaskorzeźba św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus. Kapliczka osłonięta jest ozdobnym, blaszonym zadaszeniem. Na dole inskrypcja:

**„Fundatorowie Józef
i Agata Bajorki 1886”**

Obok domu Bożeny i Stanisława Zająców postawiono w 1996 r. kapliczkę poświęconą Najświętszemu Sercu Pana Jezusa. Figurę umieszczono w oszklonej metalowej gablocie, na ceglany postumencie. Fundatorką kapliczki była Kamila Zajęc.

Na parceli Małgorzaty i Mirosława Mikosów stoi wzniesiony z fundacji Stanisława Mikosa krzyż metalowy z wizerunkiem Chrystusa, w osłonie blaszanej, postawiony w miejscu starego, drewnianego z 1918 r. ufundowanego przez Tomasz Rutkowskiego. Według przekazów rodzinnych jest to miejsce pochówku żołnierzy z I wojny światowej.

Parcela Grażyny Bąk - na drzewie powieszona jest drewniana szafkowa kapliczka z rzeźbionym w drewnie wizerunkiem Chrystusa z XIX w. Pierwotnie umieszczona była na starym dębie pomniku przyrody (usuniętym w 1988 r.). W latach 70–tych XX w. odnowiono obudowę kapliczki.

Właścicielami oraz fundatorami kapliczki są Adam i Janina Rapałowie. Jest to drewniana figura św. Franciszka z zadaszaniem, u stóp której umieszczono szopkę. Kapliczka powstała w 2003 r. na pamiątkę 25-lecia kapłaństwa Ojca Zdzisława Gogoli.

Na działce Jolanty i Zbigniewa Gębarowskich powieszona jest drewniana, szafkowa, oszklona kapliczka, wykonana w 1977 r. w miejsce poprzedniej zniszczonej,

w której umieszczono rzeźby Chrystusa ukrzyżowanego, Matki Boskiej Bolesnej i św. Jana z XIX w. Zawieszona jest na starym dębie pomniku przyrody.

W ogrodzie Kazimierzy Bąk stoi figura Matki Bożej Niepokalanej w oszklonej gablocie z ozdobnym blaszonym daszkiem na wysokim betonowym postumencie. Kapliczka powstała w 1990 r. z fundacji Heleny i Leopolda Niziołków z okazji 50 rocznicy ślubu.

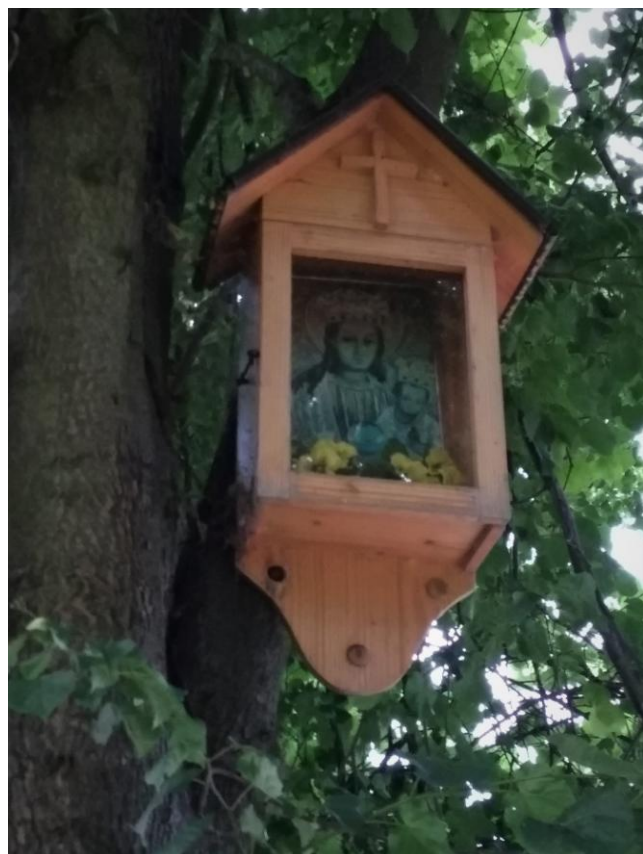

RATÓWKI

Przy leśnej drodze prowadzącej Olszyn do Jodłówki Tuchowskiej na drzewie przybita jest drewniana szafkowa kapliczka z rzeźbionym w drewnie wizerunkiem Chrystusa z zadaszeniem. Sprawiona ok.1910 r. z fundacji rodziny Osików. Poniżej napis: **„Chwała Tobie Jezu Chryste Królu Nasz”**. Kapliczka powstała w miejscu, gdzie zginęło wiele osób podczas walk na ich cześć i upamiętnienie.

W pobliżu domu Teresy i Sylwestra Jasińskich na drzewie powieszona jest drewniana kapliczka-gablota, oszklona z reprodukcją obrazu Matki Boskiej Tuchowskiej, sprawiona w 1944 r. przez Józefa Bajorka. Powstała jako wotum wdzięczności za uzdrowienie z choroby. Odnowiona w 2010 r.

Na pograniczu Olszyn i Jodłówki Tuchowskiej na leśnej polanie, która obecnie jest własnością Andrzeja Dziubana na drzewie powieszona jest drewniana oszklona kapliczka-gablota z reprodukcją obrazu Serca Matki Boskiej. Wzniesiona została w 1945 r. z fundacji Henryka i Heleny Osików jako wotum dziękczynne za szczęśliwy powrót syna Stanisława z Niemiec.

Na posesji Katarzyny i Rafała Mikrutów stoi kamienny krzyż z metalowym wizerunkiem Chrystusa na ogzysmowanym, wielostopniowym postumencie z inskrypcjami: *„Jezu nasz Zbawicielu zmiłuj się nad nami”*, poniżej *„Fundatorowie Tomasz Stafin Tekla żona R.1886”*. Kapliczka powstała na miejscu, gdzie wcześniej usunięto starą lipę.

W ogrodzie Beaty i Leszka Faliszków
stoi kapliczka zbudowana
w formie kamiennej groty, gdzie
umieszczono gipsową figurę Matki
Boskiej Niepokalanej. Wbudowana
została w 1984 r. z fundacji Marii
i Leszka Faliszków.